

MISTERIJA ROZENKROJCERA

Rudolf Štajner

Berlin, 4. novembar 1904.

Mi smo već govorili o raznim mitovima čije slike sadrže ezoterične istine. Takvi mitovi su bili ranije davani ljudima, da bi im se prenеле određene istine – dokle god još nisu bili zreli za sâme ezoterične istine – najpre u slikovitom obliku. Te slike ovladavale su kauzalnim telom i pripremale čoveka tako, da u kasnijim inkarnacijama i sâm može da razume ezoterične istine.

Danas bih htio da Vam izložim jedno takvo ezoterično prikazivanje, koje je dato tek pre nekoliko vekova i još sada raznoliko dalje živi. To je sledeće.

Na početku 15. veka pojavila se u Evropi jedna ličnost, koja je na Istoku bila posvećena u određene tajne. Bio je to *Christian Rosenkreutz*. Pre nego što je tadašnja inkarnacija Kristijana Rozenkrojca došla do svog kraja, on je neki broj ljudi – koji jedva da je prelazio deset – takođe posvetio u stvar u koju je i sâm bio posvećen, koliko je to tada bilo moguće sa evropskim čovekom. Ovo malo bratstvo, koje je sebe nazivalo Bratstvom rozenkrojcera – *Fraternitas rosae crucis* – donelo je preko jednog većeg, više spoljašnjeg bratstva nekakav mit u svet.

Sam Kristijan Rozenkrojc je u najdubljoj unutrašnjosti rozenkrojcerskih misterija prikazao određene tajne, onako kako su mogle da budu vidljive samo onim ljudima, koji su iskusili neophodnu pripremu. Ali kao što je rečeno, u malom Bratstvu nije ih bilo više od deset; to su bili direktno posvećeni rozenkrojceri. Ono što je podučavano od Kristijana Rozenkrojca nije moglo da bude saopšteno većem broju ljudi; ali je bilo odenuto u neku vrstu mita. Od svog prvog začetka na početku 15. veka taj mit je u Bratstvu mnogostruko pričan i interpretiran. Bio je pričan u velikim okvirima, ali je interpretiran samo u užem krugu onih koji su za to bili zreli.

Taj mit imao je otprilike sledeći sadržaj:

Bilo je neko vreme kada je jedan od Elohim stvorio čoveka; čoveka kog je on nazvao Eva. Sa Evom se spojio sâm Elohim i Eva rodi *Kaina*. Potom stvori Elohim Jahve ili Jehova Adama. Adam se takođe spojio sa Evom i iz tog braka dođe *Abel*.

Dakle, mi imamo u Kainu neposrednog božjeg sina, a u Abelu izdanak čoveka koji je stvoren od Adama i Eve. Sad mit ide dalje.

Žrtveni dar koji je Abel prineo Bogu Jahveu bio je Bogu prijatan. Ali žrtveni dar Kaina nije, jer Kain nije nastao po Jahveovoj direktnoj zapovesti. Posledica toga bila je da je Kain počinio bratoubistvo. On je ubio Abela. Zbog toga je bio isključen iz zajednice Jahvea. Otišao je u daleke krajeve i tamo je kao otac plemena začeo svoju vlastitu lozu.

Adam se dalje spojio sa Evom i u zamenu za Abela rođen je Set koji se takođe pojavljuje u Bibliji. Tako su nastala dva ljudska roda: prvi koji je potekao od Eve i Elohim, Kainov rod; i drugi koji je potekao prosti od ljudi koji su se spojili na Jahveovu zapovest. Od roda Kainovog vode poreklo svi oni koji su na Zemlji oživotvorili

umetnosti i nauke, na primer Metuzalem koji je otkrio Tau - pismo i Tubal-Kain koji je poučavao obradi ruda i gvožđa. Tako je nastalo u toj liniji, direktno potekavši od Elohma, čovečanstvo koje je obrazovano u umetnostima i naukama.

Iz tog Kainovog roda proizašao je i Hiram. On je bio naslednik svega onoga što je bilo sačuvano unutar raznih generacija Kainovih sinova u nauci, umetnosti i tehnici. Hiram je bio najznačajniji umetnik gradnje koji se uopšte može zamisliti.

Iz druge linije, iz roda Seta došao je Solomon koji se odlikovao u svemu onome što je poticalo od Jahvea ili Jehove. On je bio snabdeven mudrošću sveta, svim onim što su Jelovini sinovi mogli da daju kao mirnu, jasnu i pročišćenu mudrost. Bila je to mudrost koju je zaista teško izgovoriti rečima, koja je ljudima prodirala duboko u srce, podizala ih, ali nije bila takva da neposredno deluje na objekat i može da doneše nešto stvarno u tehnici, umetnosti i nauci. Bila je to mudrost kao neposredno inspirisani božji dar, ne ona koja je izgrađivana odozdo iz ljudske strasti i iz ljudskog htenja proistekla mudrost. Takva se našla kod Kainovih sinova, kod onih koji su neposredno potekli od drugog Elohma. Bili su to strogi radnici koji su hteli sve sami da urade.

E pa odluči Solomon da gradi jedan hram. I zbog toga je za graditelja postavio potomka Kainovih sinova: Hirama. Bilo je to u vreme kada je kraljica od Sabe, Balkis, došla u Jerusalim zato što je čula priče o mudrom Solomonu. I ona je zaista bila oduševljena uzvišenom, jasnom mudrošću i lepotom Solomona. On ju je zaprosio i dobio je od nje pristanak. Zatim je kraljica od Sabe čula da se gradi hram, a htela je i da upozna graditelja Hirama. Kada ga je ugledala, samo jedan njegov pogled učinio je silan utisak na nju i ona beše potpuno zarobljena.

Sad se pojavilo osećanje ljubomore između Hirama i mudrog Solomona. Posledica toga je bila, da bi Solomon rado učinio nešto protiv Hirama; ali morao ga je zadržati, da bi hram mogao da bude do kraja završen.

Desilo se sledeće. Hram je bio gotov do jednog određenog stepena. Samo je falilo još nešto, što je trebalo da predstavlja Hiramovo remek delo: naime bronzano more. To Hiramovo remek delo trebalo je da prikaže okean izliven u bronzi, da bi ukrasio hram. Sve mešavine bronze su bile na čudesan način urađene od Hirama i sve je bilo spremno za liv. No sada se pojavljuju tri radnika koji su hteli da budu postavljeni za majstore, a Hiram je pri izgradnji hrama utvrdio da nisu sposobni za to. Zbog toga su mu se zakleli na osvetu i hteli su da spreče izradu bronzanog mora. Neki Hiramov prijatelj [Benoni] koji je to znao, saopštio je Solomonu plan radnika ne bi li ga ovaj osujetio. Ali Solomon je iz ljubomore pustio da stvar ide svojim tokom protiv Hirama, jer je htio da ga upropasti. Posledica je bila da je Hiram morao da vidi kako je čitav liv razrušen, zato što su tri radnika dodali masi jednu supstancu koja tu ne pripada. Pokušao je dolivanjem vode da ugasi rasplamsalu vatru, ali je time učinio još gore. Kada je bio već sasvim blizu da posumnja u ostvarenje dela, pojavio mu se sâm Tubal-Kain jedan od njegovih predaka. On mu je rekao da treba mirno da se baci u vatru jer ga vatra neće raniti. Hiram je to učinio i došao je do središta Zemlje. Tubal-Kain ga je odveo do Kaina koji je tamo bio u stanju izvornog božanstva. Onda je Hiram bio posvećen u tajnu postanka vatre, u tajnu livenja bronze itd. Od Tubal-Kaina je dobio još jedan čekić i jedan zlatni trougao koji je nosio oko vrata. Tada se vratio nazad i bio je u mogućnosti da stvarno izradi bronzano more i da liv opet dovede u red.

Zatim Hiram dobija ruku kraljice od Sabe; ali on biva napadnut i ubijen od tri radnika. Ipak, pre no što je umro, uspelo mu je još da zlatni trougao baci u neki bunar. Pošto se nije znalo gde je Hiram, potražili su ga. Sâm Solomon je u strahu i hoće da reši ovu stvar. Pribojava se da bi tri radnika mogli da izdaju staru majstorsku Reč i zbog toga je dogovorena nova. Prve reči koje budu izgovorene kada se Hiram opet pronađe treba da budu nova majstorska Reč. Kada je Hiram pronađen mogao je da kaže još nešto. Rekao je: Tubal-Kain mi je obećao da će ja imati jednog sina koji će opet imati mnogo sinova koji će naseliti Zemlju i moje delo – izgradnju hrama – privesti kraju. Onda je još označio mesto gde se može pronaći zlatni trougao. Zlatni trougao je odnet do bronzanog mora i oba su sačuvani na jednom naročitom mestu u hramu, u svetinji nad svetinjama. Njih mogu da pronađu samo oni koji imaju razumevanje za to što znači čitava Legenda o hramu Solomonovog hrama i njegovog graditelja Hirama.

E sad bismo hteli da od same legende pređemo na njemu interpretaciju.

Ova legenda predstavlja sudbinu treće, četvrte i pete podrase naše pete korenske rase. Hram predstavlja hram tajnih bratstava, respektivno ono što gradi čitavo čovečanstvo četvrte i pete podrase, a svetinja nad svetinjama je boravište tajnih bratstava. Oni znaju koje je značenje bronzanog mora i zlatnog trougla.

Dakle, mi imamo dva različita ljudska roda: onaj koji je predstavljen preko Solomona i poseduje božansku mudrost, i Kainov rod, Kainove naslednike koji se razumeju u vatru i znaju kako da je upotrebljavaju. Ta vatra nije fizička vatra, nego u astralnom prostoru goruća vatra strasti, nagona, požuda.

Ko su Kainovi sinovi? Kainovi sinovi su, u smislu ove legende, sinovi onog Elohim-a koji je u klasi Elohim-a malo zaostao za vreme mesečeve epohе. U mesečevoj epohi imamo posla sa Kamom. Ta Kama ili vatra bila je tada prožeta mudrošću. No, bilo je dve vrste Elohim-a. Neki Elohim-i nisu ostali samo kod «braka» između mudrosti i vatre; oni su otišli iznad toga. I kada su oblikovali čoveka više nisu bili prožeti strastima, tako da su mogli da ga ispune sa mirnom, čistom mudrošću. To je u stvari Jahve ili Jehova religija, mudrost koja je bila potpuno bez strasti. Drugi Elohim-i kod kojih je još bila spojena mudrost sa vatrom mesečeve epohе su oni koji su stvorili Kainove sinove.

Otuda imamo u Setovim sinovima religiozne ljude sa čistom mudrošću, a u Kainovim sinovima one sa impulsivnim elementom, koji se zapale i mogu da razviju entuzijazam za mudrost.

Ova dva tipa su postojala uvek i to se tako nastavilo sve do četvrte podrase naše korenske rase.

Onda je došlo hrišćanstvo. Time je ranija pobožnost koja je bila samo pobožnost odozgo, pobožnost koja je potpuno slobodna od Kame uronjena u element koji je upravo došao na Zemlju preko Hrista. Hrist nije samo mudrost, *on je inkarnirana ljubav*: jedna visoka božanska Kama koja je u isto vreme Buddhi; jedna čista bujajuća Kama, koja neće ništa za sebe, već sve strasti u beskonačnoj predanosti usmerava napolje, jeste obrnuta Kama. *Buddhi je obrnuta Kama*.

Time se priprema u okviru onog tipa ljudi koji su pobožni, unutar sinova mudrosti jedna viša pobožnost koja sada u svakom slučaju može biti puna entuzijazma. To je hrišćanska pobožnost. Ona se najpre pojavila u četvrtoj podrasi pete korenske rase. Ali čitava ova struja nije još u položaju da se spoji sa Kainovim sinovima. Oni su najpre još

protivnik. Naime, kada bi hrišćanstvo neizostavno brzo zahvatilo sve ljude, ono bi ih doduše moglo ispuniti ljubavlju, ali pojedinačno ljudsko srce, individualno ljudsko srce ne bi učestvovalo u tome. To ne bi bila slobodna pobožnost, to ne bi bilo rođenje Hrista u sebi samom kao brata, nego kao gospodara. Zbog toga moraju da deluju još kroz čitavu petu podrasu Kainovi sinovi. Oni deluju u svojim iniciranima i grade hram čovečanstva izgrađen iz svetske umetnosti i svetske nauke.

Tako mi vidimo da se u toku četvrte i pete podrase sve više i više razvija svetski element i da sav svetsko-istorijski razvoj izlazi na fizički plan. Sa svetskim elementom materijalizma razvija se ono lično, egoizam, koji vodi do borbe svih protiv sviju. Ako je hrišćanstvo i bilo tu, ipak je ono na određeni način bilo tajna manjeg broja ljudi. Ali je učinilo da se čovek podigne u toku četvrte i pete podrase: svaki je jednak pred Bogom. To je osnovno hrišćansko pravilo. No ljudi ga ne mogu potpuno razumeti sve dok su zarobljeni u materijalizmu i egoizmu.

Francuska revolucija je onda imala kao posledicu ispunjenje hrišćanskog učenja u svetovnom smislu. Spiritualno učenje hrišćanstva: svi ljudi su pred Bogom jednaki, bilo je putem Francuske revolucije preneto u čisto svetovno učenje: ovde su svi jednaki. Novo vreme je to još više prebacilo u fizičko.

Pre Francuske revolucije pojavila se kod dvorske dame Kraljice Marije-Antoanete, kod Madam d'Adhemar jedna ličnost koja je predskazala sve važne događaje revolucije, da bi upozorila na njih. Bio je to grof Sen-Žermen [Graf von Saint-Germain], ista ličnost koja je u ranijoj inkarnaciji osnovala Red rozenkrojcera. On je tada zastupao stanovište: ljudi bi morali na miran način da budu vođeni od svetske kulture do prave kulture hrišćanstva. Ali svetske moći su hteli da osvoje slobodu u oluji na materijalan način. Doduše on je video revoluciju kao neophodnu posledicu, ali je ipak upozorio na to. On, Kristijan Rozenkrojc kao čuvar najunutrašnije tajne o bronzanom moru i o svetom zlatnom trouglu, u inkarnaciji iz 18. veka pojavio se upozoravajući: čovečanstvo treba da se razvija postepeno. Pa ipak je video šta će se dešavati.

To je put koji čovečanstvo posmatrano iznutra, proživjava u toku četvrte i pete podrase naše korenske rase. Građevina ljudske kulture, veliki Solomonov hram je bio izgrađen. Ali ono što treba da bude njegova kruna, još mora ostati tajna. To može da izgradi samo inicirani. Taj inicirani je bio neshvaćen, izdat, ubijen. Ta tajna još uvek ne može da se otkrije. Ona ostaje tajna manjeg broja iniciranih hrišćanstva. Zatvorena je u livu bronzanog mora i u svetom trouglu. To nije nijedna druga, već tajna Kristijana Rozenkrojca, koji je pre Hristovog rođenja bio utelovljen u jednoj veoma visokoj inkarnaciji i tada izgovorio čudne reči.

Dozvolite mi sada da još sa nekoliko reči dočaram scene kako je onaj Kristijan Rozenkrojc pre Francuske revolucije saopštio ovu objavu. On je rekao: «Ko seje vetar, žnjeće oluju.» – To je on još tada rekao pre nego što je to rekao i zapisao Osija.¹ Dakle, ove reči potiču od Kristijana Rozenkrojca.

Ova izjava: «Ko seje vetar, žnjeće oluju,» – je vodeća izreka četvrte i pete podrase naše korenske rase i trebalo bi da znači: vi ćete ljudе oslobođiti, spojiće se sâm inkarnirani Buddhi sa vašom slobodom i ljudе učiniti jednakim pred Bogom. Ali duh (vetar znači duh = ruach), on će najpre postati oluja (borba-rat svih protiv sviju).

---

¹ prorok Osija (Stari zavet) 8,7 (prim. prev.)

Najpre je hrišćanstvo moralo da se razvija probijajući se kroz čisto svetske sfere fizičkog plana. Hrist na krstu nije bio odmah od početka simbol hrišćanstva. Ali kako je hrišćanstvo postajalo sve više politizovano, postao je simbol razapeti božji sin, kako pati na krstu tela sveta. To ostaje kao spoljašnje kroz čitav ostatak četvrte i dalje kroz celu petu podrasu.

Pre svega je hrišćanstvo vezano za čisto materijalnu kulturu četvrte i pete podrase i samo tu između [?] opstaje stvarno hrišćanstvo budućnosti koje je u posedu tajne o bronzanom moru i o zlatnom trouglu. To hrišćanstvo ima drugi simbol; ne više razapetog božjeg Sina, nego krst obavljen Ružama. To će biti simbol novog hrišćanstva šeste podrase. Iz misterije rozenkrojcerskog Bratstva razviće se to hrišćanstvo šeste podrase koje će poznavati bronzano more i zlatni trougao.

Hram je reprezentant iniciranih Kainovih sinova četvrte i pete podrase. Kraljica od Sabe – svaka ženska figura u ezoteričnom jeziku ima značenje duše – je duša čovečanstva koja treba da se odluči između čiste pobožnosti koja međutim nije osvojena za Zemlju i one mudrosti koja je osvojena za Zemlju, što znači, mudrosti pripojene Zemlji nastale kroz pobedjivanje strasti. Ona je reprezentant prave ljudske duše koja stoji u sredini između Hirama i Solomona i spaja se sa Hiramom u četvrtoj i petoj podrasi jer on još gradi hram.

Bronzano more je onaj liv koji nastaje kada se na odgovarajući način pomeša voda sa rudom. Tri radnika kvare to i liv biva uništen. Ali pošto Tubal-Kain otkriva Hiramu tajnu vatre, ovaj je u stanju da na pravilan način poveže vodu i vatru. Time nastaje bronzano more. To je ono što predstavlja tajnu rozenkrojcera. Ona nastaje, kada se voda mirne mudrosti spoji sa vatrom astralnog prostora, sa vatrom strasti. Kroz to mora da se ostvari jedna veza, koja je «bronzana» i koja treba da se prenese u buduća vremena kada na to dođe i tajna o svetom zlatnom trouglu, tajna o Atma-Buddhi-Manasu. Taj trougao sa svim onim što ima kao posledicu, postaće sadržaj obnovljenog hrišćanstva šeste podrase. To će se pripremiti preko rozenkrojcera i onda će ono što je simbolizovano u bronzanom moru biti spojeno sa saznanjem o reinkarnaciji i karmi. To je novo okultno učenje koje se opet pripaja hrišćanstvu. Atma-Buddhi-Manas, više Sopstvo, je tajna koja će biti objavljena (otkrivena) kada šesta podrasa za to bude zrela. Onda Kristijan Rozenkrojc neće više biti taj ko opominje, nego će sve ono što predstavlja borbu na spoljašnjem planu naći mir preko bronzanog mora, preko Svetog zlatnog trougla.

To je hod svetske istorije u budućim vremenima. Ono što Kristijan Rozenkrojc sa svojom legendom o hramu kroz bratstva daje svetu, predstavlja ono što su rozenkrojceri postavili sebi za zadatak: ne podučavati jednostavno religioznu pobožnost, već takođe i nauku prema spolja; ali isto tako ne samo upoznavati spoljašnji svet, nego i spiritualne moći i tako sa obe strane uči u šestu rundu.

Predavanje iz knjige «Legenda o hramu i Zlatna legenda» (GA 93), Wort 2003.

Preveo Siniša Nikolić

